

FITA – CLARET

Els Pares Claretians m'han invitat a expressar la meua vivència d'artista en relació amb el Pare Claret. I em satisfà fer-ho aquí, a la Llotja, on el jove Anton Claret va fer estudis avantatjats de dibuix, de disseny industrial tèxtil i de diversos idiomes.

Cal fer esment de la dedicació artística i especialment que, en fer obres integrades a un lloc, és necessari situar-se en els punts de vista, les proporcions, l'ambient, la finalitat. S'hi requereix un esperit de servei, ser útil, que no vol dir servil, ans al contrari: és una exigència de treure de tu mateix a favor del client; i si es tracta d'un client com una institució religiosa o missionera, com és ara els claretians, cal entrar en el seu coneixement. I ja no parlem del seu fundador, el Pare Claret, qui en virtualitza l'esperit. Aquest previ és molt important: marca la mesura d'un bon servei.

No entraré a fer menció d'aquest estudi tècnic que és poc interessant i que comporta una lluita interna en el propi artista i que són falòrnies difícils d'explicar. I és cert també que tot plegat demana una preparació per a treballar en equip amb els propis de la institució, arquitectes, industrials, artesans...

Vaig iniciar la coneixença de l'entorn claretjà l'any 1959 quan, a Girona, em van encarregar una imatge del Cor de Maria. Era destinada a una església que més tard fou derruïda per tal de fer-ne un bloc de pisos. Ala primera planta d'aquest nou immoble s'hi situaria la nova església. Era pels anys 70. Recordo que en tot aquest procés convenia preservar la imatge i preveure la seva nova col·locació. En observar els pilars de la planta per a sostenir els pisos, allò em semblava el soterrani d'un garatge. El modelat d'aquesta nova església dels claretians de Girona era un veritable repte. Amb la intel·ligent i eficaç coordinació del claretjà gironí pare Josep Bonaventura tot va anar endavant. Avui aquella església és un acollidor centre de culte al bell mig de la ciutat.

Vaig aprofitar els pilars per a gravar-hi quelcom que canviés l'aspecte d'aquella sensació pesant. I aquests pilars per a gravar-hi quelcom que canviés l'aspecte d'aquella sensació pesant. I aquests pilars es convertiren en plataforma de catequesi sobre els sagraments de l'Església. El Pare Claret hi tingué el seu espai excepcional en un vitrall de 15 metres d'amplada per cinc d'alçada, representant el nostre missioner en la figura de l'àngel anunciador del llibre de l'Apocalipsi: l'àngel del Full obert, amb cames de foc, un peu al mar i l'altre sobre la terra... A l'exterior del temple, uns relleus recorden el missioner Claret en els diversos grans moments i activitats de la seva vida.

Dit això sobre els inicis del meu contacte amb el Pare Claret, ara us vull fer una confessió: la meva disposició artística respecte a l'art de l'església en general era ajudar a arreglar el gran desordre del fet litúrgic i explicar els seus punts d'atenció. El que és cert és que exigeix una disposició especial per tal d'oferir unes formes, colors i dissenys més d'acord amb el present.

L'art del moment anava sumant aportacions mentre que l'església se n'anava distanciant cada vegada més. Al llarg del segle la mateixa església era la qui havia anat al davant, fent de l'art una bandera de vida en la societat en la que estava inserida (estils romànic, gòtic, renaixement, barroc...). En canvi, després de la guerra incivil, l'Església s'estancà en un transformisme cec, mentre que a Europa s'anaven renovant els gustos i les inquietuds per a un millor ordre i art. Per aquest motiu nosaltres, que formàvem el grup "Flamma" intentàrem també, en la nostra mesura, posar al dia l'art en els diferents camps i també en l'Església, un terreny més difícil a causa de l'organització i la jerarquia. Amb tot, la meva experiència i aportació, crec que té un saldo positiu, no exempt de dificultats.

Entre les meves obres en relació amb el Pare Claret, a part del vitrall de l'Àngel de l'Apocalipsi i el memorial claretià a Girona, puc recordar el tapís, el crucifix i la imatge del Cor de Maria a l'església de la Casa Natal de l'infant Claret, a Sallent. Era l'any 1976.

L'any 1990 vaig fer la figura de Claret asseguda, en bronze, com a escriptor i catequista. Vull afegir, aquí, que el Pare Claret va entendre el valor del llibre imprès com un gran mitjà en l'apostolat. Tal com ha deixat escrit Carles Cardó: *"El Pare Claret és el primer que escribí llibres en la nostra llengua el segle passat ... el català de més forta expansió forana de vigor espiritual d'ençà un segle"*. Vaig voler que això hi quedés ben significat: les mans en un expressiu gest de comunicació, un llibre sobre els genolls, la creu al pit. I que no hi manqués, als peus, el farcell del missioner itinerant.

Per al temple de la Sagrada Família, de Gaudí, vaig fer una estàtua de pedra, de tres metres d'alçada. Situada a l'exterior occidental del recinte, es va inaugurar el maig de 1997, amb motiu d'un aplec claretià. Fou la primera de les imatges que s'han anat col·locant a les façanes laterals, en evocació dels homes i dones que més han influït, els darrers temps, en la religiositat cristiana de Catalunya. Era estimulante tenir una ocasió així per a potenciar la figura d'aquest home de gran talla, fet de pedra picada, precisament en un lloc tan emblemàtic per al nostre país.

El mateix 1997, la ciutat de Vic celebrava el centenari del trasllat del cos del Pare Claret des del monestir de Fontfreda, al Lluçanès, fins a la catedral de Vic. Vaig tenir l'honor de preparar un memorial d'aquest esdeveniment: la figura de ferro retallat, sobre el mur i un monòlit amb la inscripció corresponent: referència a les predicacions del Pare Claret a la catedral

vigatana, així com a l'ordenació episcopal, en el mateix temple, l'any 1850, i a l'arribada solemne de les restes, el 1897.

El 1998 vaig treballar pels infants del Col·legi Claret de Barcelona. Des d'aquell moment, els petits i els pares que els acompanyen reben la benvinguda d'un Pare Claret en pedra blanca que deixa camp obert a la fantasia dels petits.

El 16 de juliol de 1999 la família claretiana celebrava el 150è aniversari del dia en què el missioner popular Claret posava en marxa la Congregació dels Missioners Fills del Cor de Maria. Per a aquest esdeveniment es va realitzar, en el temple de Sant Antoni Maria Claret de Vic, la remodelació de l'espai sepulcral del sant.

Fou una obra veritablement important i un radical canvi d'orientació de com estava a com està. Gràcies a la tenaç i encertada coordinació del Pare Anton Maria Vilarrubias i amb la voluntariosa dedicació de l'equip (arquitecte, empresa constructora i operaris) que hi va intervenir, vaig poder aportar la realització artística a la cambra sepulcral. Cal remarcar l'obra de l'arquitecte Jordi Faulí, el treball de marqueteria de Joan Tauleria i la feina ben feta dels constructors i els operaris.

Per la meua part, agraeixo la gran tasca conjunta de tots ells. Ha quedat com a feina oculta, i de no tant lluïment, que dóna suport a la meua, que apareix com a més visible.

Sé que tant al Pare Josep Bonaventura com el Pare Anton Maria Vilarrubias els plauria més que no ressaltés la seva tasca importantíssima. Primer, activar, coordinar, controlar a tots i a tot, a crear un bon clima en l'ordre, la neteja, en les bones maneres. Pel fet que la meua experiència m'ha portat a viure'n moltes obres, puc fer anotar l'exemplaritat d'aquestes dues persones: que és admirable com varen portar a terme la seva tasca, amb servei i delicadesa sense mai baixar la guàrdia; fins i tot el Pare Anton Maria Vilarrubias, en haver acabat, va quedar esgotat per la seva responsabilitat de lliurament; el mateix he de dir de la paciència i bonhomia del Pare Josep Bonaventura.

Amb les diferents obres i amb el coneixement de la vida del Pare Claret hom arriba a estimar-lo. I el fet que ell, de jove, vingués aquí, a la Llotja de Barcelona, a estudiar dibuix i art tèxtil, significa per a mi un nou lligam.

La simpatia de Claret per les traces artístiques ens uneix i, per tant, puc dir que el Pare Claret té per a mi aquesta virtut, entre moltes altres, la de més força espiritual.

En tots els casos, estic content de vehicular en el meu treball aquest sentit artístic que m'ha portat a la valoració que ara tinc dels claretians; i ja no

parlem del mateix Pare Claret i de les persones que sintonitzen en aquesta comunicació.

Sens dubte que la meua tasca artística, en cada elaboració dels diferents tipus d'obra, tant si és per a una exposició concreta com per a una obra que cal integrar a un lloc i a un fi, requereix un plantejament dels diferents aspectes. Però l'essencial és fer l'aportació proposada, en tota la mesura de la meua capacitat. I en aquesta tasca hi poso una atenció i una responsabilitat que em sembla que és la que dóna valor a la meua trajectòria artística. Perquè les obres, a més d'una identitat personal, han de portar el segell d'un lloc i d'un temps històric. En això cal tenir estima de ser progressiu. Però al mateix temps això suposa tot un esforç, i puc dir que en els àmbits eclesials la tendència sol ser molt conservadora i en molts casos et porta a afluixar per no xocar i tenir ocasió de fer quelcom en favor d'anar millorant, encara que sigui poc.

No ha estat aquest el cas dels claretians, que sempre s'han identificat amb el testimoni de l'actualitat.

Domènec Fita

Maig de l'any Claret, 2008